

Vi ser till att skillnaden märks

KRAV-aktuellt

NYHETSREVE TILL FÖRETAG ANSLUTNA TILL KRAV

DECEMBER 2005

God Jul och
Gott Nytt År
önskar KRAV

Nya beslut om ekologiskt i Göteborg, Skåne ....

All mjölk som serveras på Göteborgs förskolor, skolor och inom äldreomsorg kommer att vara ekologisk från och med nästa år.

Några ord

Ekologiskt som miljödriven affärsutveckling

I företagsutveckling är entreprenörskap och människors drivkraft centrala. Jim Collins har forskat om detta och visar att när företag lagt uppbyggnadsfasen bakom sig, krävs uthållighet för ständig utveckling av affärskoncepten. Bästa resultat nås där det finns hängivna människor med gemensam drivkraft.

Allt de där har vi på KRAV och nu slipas de ekologiska koncepten. De ska vara attraktiva och fungera när omvärlden förändras, som när mer ekologiskt efterfrågas. Målen bibehålls, men nya medel används som nu när vi delar KRAVs verksamhet i två delar. KRAV bildar dotterbolag och vi ska utveckla tjänsterna. Vi vill kunna hantera flera certifieringar när vi är hos Er!

Ett annat medel är nationell statistik för ekologiskt, där SCB med stöd av KRAV nu får fram marknadsandelar för ekologiskt. För KRAV fortsatt finansiering för att utveckla marknadsstatistiken händer mycket kul under 2006. Tänk om vi kan få in ekologisk statistik i branschens ordinarie kanaler för försäljningsuppföljning!

Pia Högström
Ekonomichef på KRAV

Redaktör: Solweig Wall Ellström
solweig.wall.ellstrom@krav.se
Tel: 018-10 13 20

Formgivning: José Barrios Lancellotti
Ansvarig utgivare: Jessica Elgenstierna
Utgiven av KRAV, Box 1940
751 49 Uppsala
Tel: 018-10 02 90
e-post: info@krav.se - webb: www.krav.se

Repro och tryck: Grafiska Punkten, Växjö

Omslagets foto: Mjölkrämjandet

FOTO: Mjölkrämjandet

Nya beslut om ekologiskt i Göteborg, Skåne ....

All mjölk som serveras på Göteborgs förskolor, skolor och inom äldreomsorg kommer att vara ekologisk från och med nästa år. Det beslutade de 21 stadsdelarna gemensamt i början av november.

Fler beslut finns. Region Skåne beslutade nyligen att 25 procent av maten i det offentliga ska vara ekologisk år 2010. Och redan nu ligger Malmö kommun långt framme med 80 procent ekologisk mjölk i det offentliga. Landskrona kommun har 10 procent ekologisk mat, Västra Götalandsregionen närmar sig 10 procent och i Borlänge är all mjölk och potatis som

serveras i kommunens storkök ekologisk. På Gotland har kommunens ökade inköp av ekologisk mjölk lett till att det blivit rationellt att leverera mellanmjölk som är både ekologisk och lokalproducerad till butiker och storkök.

I Uppsala finns beslut om bara KRAV- och Rättvisemärkt kaffe i landstingets automater och i Solna stad finns beslut om ekologiska och Rättvisemärkta bananer i förskolorna. Dessutom pågår det en mängd aktiviteter runt om i landet för att öka andelen ekologiskt inom det offentliga.

Några glimtar från marknaden

Den tyska tillverkaren av ekologisk barnmat, Hipp, tog förra året tio procent av den svenska barnmatsmarknaden och försäljningen fortsätter att öka kraftigt också i år.

Hos Ica har värdet av den ekologiska försäljningen ökat med tio procent i år (till och med vecka 42), trots att ekologiskt ingått i prissänkningarna. Bäst går mejeriprodukterna och serien ICA Ekologiskt. Förra året ökade ICAs ekologiska försäljning med 16 procent

och nådde 570 miljoner kronor.

Även hos Coop ökar den ekologiska försäljningen i år. Förra året sålde Coop för 700 miljoner kr.

Nya trender är att ekomaten också är på väg in i lågprisbutiker som Willys och Netto. Prenumerationsförsäljning via Ekolådan ökar också med ett par hundra nya prenumeranter varje månad och utanför Skandinavien säljer Ikea tre ekologiska produkter i sina "Swedish food markets".

Nå krogen via nätet – en ekologisk möjlighet

Nu växer intresset för att profilera hotell, restauranger och catering ekologiskt. En snabb möjlighet för restauranger att hitta den ekologiska maten är Ekonav – en webbplats och försäljningskanal av ekologiska produkter som nyligen lanserades med stor framgång på mässan Restaurang Expo.

Benny Melin från Melins Lamm är en av de ekologiska företagare som använder Ekonav. Han lyckades riktigt bra med affärerna på Restaurang Expo.

– Jag har följt upp kontakter efter mässan och jag fick en hel del nya kunder, säger Benny. Det går numera att handla de goda lammkorvarna kryddade med rosmarin och vitlök på Saluhallen NK i Stockholm, för att nämna ett konkret resultat.

Ett flertal restauranger visade intresse för Melins lammprodukter. En gourmetgrossist var till och med intresserad av att undersöka möjligheterna att exportera ekologisk lammkorv.

Benny berättar att många besökare visade ett tydligt växande intresse för ekologisk mat, men att flertalet var ytterst noggranna med att påpeka att det som restaurangerna absolut vill ha är leveranssäkerhet och toppkvalitet. Många efterfrågar också lokalproducerade varor.

– Är köksmästarna vana att använda Internet, så kommer Ekonav att underlätta deras arbete att hitta ekologiska produkter. Men de producenter som är med i Ekonav måste vara proffsiga, påpekar Benny. Då kommer det här att bli en stor succé.

– Ekonav kan bli en viktig mötesplats när fler producenter, grossister och restauranger hittar och börjar använda sidan, säger Ylva Åkerfeldt, som är spindel i nätet och ansvarig för marknadsföringen av webbplatsen.

– Vi samlar olika företags ekologiska varor på ett ställe. Det ger bra överblick av vilket utbud som finns tillgängligt.

Maria Gardfjell

Ekonav.se

EKOLOGISKT PÅ NÄTET

FAKTA OM EKONAV

På www.ekonav.se får köpare som hotell, restauranger och cateringföretag information om ekologiska varor, deras pris och tillgång. I en enkel handvändning går det att kontakta företag och återförsäljare. Det finns e-post-service med ny information om intres-

santa produktgrupper. Uppdaterade sortimentslistor från utvalda leverantörer kan beställas till e-post eller fax.

Alla företag med KRAV-certifierade råvaror kan kostnadsfritt ansluta sig på Ekonav. Föreningen Ekokött är initiativtagare.

Vill du delta i den svenska samlingsmontern på Bio Fach 2006 i Nürnberg, världens största mässa för ekologiska produkter? Kontakta projektledare Mona Hedenskog, Exportrådet, telefon 08- 588 660 40.

Notiser

Guldäpple

För sin helhjärtade satsning på att utveckla ekologisk fruktodling vid Norrby plantskola fick Göran Erlandsson i Hallstahammar årets Guldäpple. Äpplets Hus i Kivik står bakom priset som delades ut på den traditionella Äppelmarknaden.

Dagligvarupriset

Swegro var en av mottagarna av årets Dagligvarupris som delades ut av Fri Köpenskap och Movement den 15 november.

Vitlöksrekord

Med 13 meters marginal och KRAV-godkänd vitlök i flätan slog Solberga Gård det gamla rekordet för vitlöksflätor på 112 meter enligt Guinness Rekordbok. Bedriften ägde rum på Ölands skördefest.

Ny butik

I Hallstahammar har Ulla o Jari Fåhraeus startat en butik med endast ekologiska varor. Butiken som har öppet några vardagseftermiddagar för allmänheten säljer mest genom Matfront i Västerås. Matfront är en förening som förmedlar närodlade ekologiska produkter till sina medlemmar.

Butikssatsningar

Mer än 500 butiksevenemang planeras under 2005 och 2006 i ett samarbete mellan Ekologiska Lantbrukarna och Livsmedelskedjorna inom projektet "Ekobonde på besök". Över 100 bönder har utbildats för att berätta om mervärderna i ekologisk produktion för butikspersonal och konsumenterna i butiken.

Ekobonde på besök sker också i samarbete med Ekologiskt marknadscentrum i Skåne som utvecklar ekologiska kampanjveckor i butiker. Under namnet Ekokick provas i höst ett koncept som innebär inspiration och smakprov i butik.

Även Hushållningsällskapet Väst kommer att genomföra liknande butiksaktiviteter med särskild inriktning på utbildning av personalen.

För sjunde året i rad har också en kampanjvecka hållits för KRAV-märkt i Smedjebacken. Som en del i denna kampanj som också riktar sig till skolor och näringsställen bjöds kunderna på KRAV-märkt kaffe i centralortens livsmedelsbutiker.

Notiser

Fågelinfluensan

I Svealand och Götaland ska höns och kalkoner som hålls i kommersiellt syfte inte komma i kontakt med flyttfåglar. De ska hållas inomhus. Om fåglarna inte kan tas inomhus ska de utfodras och ges vatten inomhus eller under skydd utomhus som förhindrar att de kommer i kontakt med flyttfåglar.

Dessa smittskyddsregler som trädde i kraft 27 oktober gäller förstas också för KRAV-godkända höns och kycklingar i dessa områden. De ska alltså hållas inomhus eller på verandor med tak och väggar av vindväv, där de skyddas från kontakt med flyttfåglar. De kommer fortfarande att vara KRAV-godkända, trots att de tillfälligt hålls inomhus.

Vitaminer till idisslare

Ständiga kommittén för ekologiskt jordbruk i EU har beslutat att det blir tillåtet att vid behov tillsätta syntetiska vitaminer i foder till idisslare även efter 31 december. Förutsättningen är att vitaminerna är identiska med naturliga vitaminer och att det finns ett förhandsgodkännande av behörig myndighet. Hur det ska gå till kommer Jordbruksverket att besluta om.

Lika höga skördar

Ekologiskt lantbruk kan producera lika mycket majs och sojabönor som konventionell odling, men använder 30 procent mindre mängd energi och en mindre mängd vatten. Det är resultatet av ett 22 år långt engelskt fältförsök där ekologisk och konventionell odling jämfördes.

Skördarna av ekologisk majs blev visserligen lägre under de fyra första åren, men över tiden producerade det ekologiska systemet högre skördar, speciellt under torra förhållanden. Det beror på att den ekologiska odlingen behöll mer vatten i jorden och medförde mindre erosion.

Även kolinnehållet i marken ökade i det ekologiska systemet, från 15 till 28 procent. Det motsvarar ett upptag på över 1 500 kg koldioxid per hektar och bidrar därmed till att minska växthuseffekten.

Studien är publicerad i julinumret av Bioscience (Vol. 55:7).

Hearing om grishållning

Representationen var bred när 35 personer kom till KRAVs hearing om regler för grishållningen. Hearingen hölls med anledning av den pågående revideringen av djurreglerna. Såväl producenter, veterinärer, lantbruksrådgivare, forskare, Djurens rätt, Jordbruksverket och handeln var representerade.

Frågor som diskuterades var bland annat betesgången och utevistelsen, ditidens längd, rekryteringen samt karenstider för KRAV-godkänd slakt efter medicinsk behandling. Det framkom också önskemål om att påverka EUs regler så att det även i framtiden blir möjligt att använda konventionella biprodukter, exempelvis vassle.

Mötesdeltagarna som var eniga om att betesgången är viktig i konsumentperspektiv fick också ta del av studier från JTI (Institutet för jordbruks- och miljöteknik). Dessa visar att problemet med växtnärläckage under betesgången inte beror på betet i sig. Det är snarare ytorna kring foder och gyttebad som bli hårt belastade med växtnäring. Det problemet skulle kunna lösas genom att ny teknik utvecklas för att ta tillvara växtnäringen.

Synpunkterna från hearingen går nu vidare till den regelarbetsgrupp som under regelkommitténs ledning ska arbeta fram ett förslag till regler för djurhållningen.

Djurvälfärd på internationell dagordning

KRAV arbetar för att frågan om djurens välfärd ska få ett större utrymme i internationella sammanhang då ekologisk produktion diskuteras. Därför lämnade KRAV en motion om djurvälfärd till IFOAM General Assembly* som hölls i Australien i slutet av september. Motionen går ut på att IFOAM ska lyfta djursorgsfrågorna och sätta dem på dagordningen i olika sammanhang som konferenser, policydiskussioner med mera. KRAV motiverar sin motion med att djurvälfärden har stor betydelse i den ekologiska rörelsen och att frågan är myck-

et viktig för konsumenterna. Motionen togs med nästan full uppslutning.

KRAV har också skickat ett förslag till IFOAMs regelkommitté om en snabbrevision av IFOAMs regler på två punkter. Den ena gäller en förändring så att det blir krav på att djuren ska ha tillgång till bete och den andra gäller att ett förbud mot ringning av grisar införs.

*IFOAM är den ekologiska rörelsens internationella paraplyorganisation och General Assembly är dess högsta beslutande organ.

Foto: José Barrios Lancellotti / KRAV

Växtodlingskontroll på vintern

Nu har det nya systemet för årlig kontroll kommit igång. I fortsättningen får alla lantbrukare ett ordinarie besök per år. Vissa år äger det rum under odlingsäsongen och andra år vid helt andra tidpunkter.

Men hur kontrolleras växtodlingen på vintern? Jo, kontrollanten kommer framför allt att titta på dokumentationen. Men, det går också att se en del i fält om inte allt göms i snö, be vuxna zoner vid vattendragen till exempel. Stickprov kan också tas på höstsådda grödor för att kontrollera att utsädet inte är betat.

När kontrollanten anmäler besöket får lantbrukaren reda på vilken dokumentation som ska finnas tillgänglig. Det kan vara fakturor, kvitton eller följesedlar liksom uppgifter om storleken på skörden. Kontrollen av inköpen gäller såväl för den kommande

säsongen som för den avslutade. Det kan också bli aktuellt att titta i bokföringen.

Kontrollanten kommer till exempel att be om verifierationer på utsäde och gödsel som köpts in samt redovisning av annat utsäde och annan gödsel som har använts. Detsamma gäller för växtskyddsmedel. Kontrollanten bedömer om rätt produkter har köpts in i förhållande till vad reglerna tillåter liksom att mängderna är rimliga.

Utöver den mer omfattande årliga kontrollen kommer även extra kontroller att genomföras vid andra tidpunkter på året. Vinterbesöket kan kompletteras med ett extrabesök på sommaren. Den som har djur och får sitt årliga kontrollbesök på sommaren kan också bli en av dem som får ett extra besök på vintern för kontroll av stallmiljön.

Pågående revisioner av KRAVs regler

Revidering pågår av nedanstående avsnitt i regelboken som remissas tidigast 15 januari –15 mars 2006. Regeländringarna träder därmed ikraft tidigast första januari 2007.

Kapitel 3 Lantbruk

Kapitel 4 Växtodling

Kapitel 5 Djurhållning

Kapitel 6 Biodling

Kapitel 8 Vildväxande produktion

Kapitel 11 Foder till sällskapsdjur

Notiser

Bekämpningsmedel i urin

Mängden bekämpningsmedelsrester i urinen minskade kraftigt och omedelbart när skolelever övergick från konventionell till ekologisk mat. Det visar en studie gjord av USA:s motsvarighet till Naturvårdsverket (Environmental Protection Agency).

23 barn lämnade urinprov två gånger per dag i 15 dagar. De fem första och fem sista dagarna fick de konventionell mat och dagarna däremellan fick de ekologisk.

Studien heter "Organic Diets Significantly Lower Children's Dietary Exposure to Organophosphorus Pesticides".

(För den som har tillgång till Internet finns studien att hämta på <http://ehp.niehs.nih.gov>).

Missbildade barn

Att få barn med missbildningar som ryggmärksbrock och vattenskalle är 60 procent vanligare bland potatisodlare, meddelar norska statens arbetsmiljöinstitut. Orsaken tros vara det kemiska bekämpningsmedlet Mancozeb som används mot torrfläcksjuka i den konventionella produktionen.

Artikeln är publicerad i Scandinavian Journal of Work, Environment and Health.

Ökad mångfald i engelsk studie

85 procent fler växtarter, 33 procent fler fladdermöss, 17 procent fler spindlar och fem procent fler fåglar fann engelska forskare när de jämförde ekologiska gårdar med konventionella. I en femårig studie undersöktes 180 gårdar i England av forskare från Oxford University, British Trust for Ornithology och Centre för Ecology and Hydrology.

Årets lammproducent

Ingegerd Sahlsten, Visby, har utnämnts till Swedish Meats Lammproducent år 2005 med sin KRAV-godkända produktion av vårlamm.

Ny juridisk person

KRAVs styrelse har beslutat att lägga certifieringsverksamheten i ett helägt dotterbolag från första januari 2006. En anledning till förändringen är att många kunder har visat intresse för att kontrollera flera certifieringar vid samma besök. Under nästa år ska certifieringstjänster utvecklas för både lantbruk och livsmedelskunder till exempel IP-certifiering och BRC.

KRAV ekonomisk förening, moderföreningen, ansvarar även fortsättningsvis för att utveckla KRAVs regelverk, äga KRAV-märket samt informera och agera för att främja ekologisk produktion. Basen för dotterbolaget ska vara certifiering av ekologisk produktion. Kundavtalen överläts till dotterbolaget från första januari 2006.

Dotterbolagets namn har inte beslutats än. Först efter sommaren 2006 förväntas de båda företagen kunna uppträda som olika aktörer. För de flesta av våra kunder har ombildningen inte så stor praktisk betydelse, men från årsskiftet kommer vi att ha en tydlig uppdelning i de sammanhang där dotterbolaget säljer och arbetar med andra certifieringstjänster.

Noll kronor ska också redovisas

Redovisningen av försäljningsvärden via e-kontoret har gett KRAV ett bättre verktyg för uppföljning. Det är nu andra året i följd som möjligheten finns och den har nyttjas av de allra flesta kunder inom förädling och återcertifiering.

– Det är med glädje vi nu kan konstatera att det fungerar väldigt bra, säger Irene Löthegård, certifierare på livsmedelsavdelningen.

– Vi har nu blivit lite modernare, men också lite tuffare.

Den som ska redovisa försäljningsvärden har endast en viss tid på sig att göra det och därefter kommer påminnelse och förseningsavgift. Kommer redovisningen fortfarande inte in blir det så småningom rapport om avvikelser.

– Ifall du inte sålt något alls ska även noll kronor redovisas, påminner Irene Löthegård.

Priser 2006

Högre rabatt på e-kontoret!

2006 ökar det fasta priset för KRAVs lantbrukare, men samtidigt ökar rabatterna särskilt för dig som använ-

der e-kontoret. Det rörliga priset för grönsaker, sockerbetor och potatis är också sänkt. Alla andra rörliga priser är oförändrade.

– Vi har målsättningen att det fasta priset om ett par år ska motsvara våra direkta kostnader för kontroll och certifiering hos varje producent, säger Eva Lena Rådberg, avdelningschef för lantbruk.

– Vi ser det som en nödvändighet för att klara en framtida konkurrens med fler företag som certifierar ekologisk produktion. I en sådan situation kan vi inte vara helt beroende av att ha stora kunder som ”subventionerar” priset för de mindre, som det fortfarande är idag.

Höjningen av det fasta priset kan uppfattas som stor av de ekologiska lantbrukare som har en liten produktion och små marginaler. För att kunna behålla dessa kunder har KRAV sedan några år tillbaka drivit frågan om ett stöd till certifieringskostnaden. Bland annat uppvakta- de KRAV jordbruksministern förra året, för att påtala situationen.

– Till vår glädje fick detta ett snab- bare resultat än vi hade kunnat räk- na med. Redan från 2005 erbjuds stöd till certifieringskostnaden, och det kommer att fortsätta åtmins- tone under 2006, säger Eva-Lena Rådberg.

– Det kommer troligen att finnas en mindre grupp av våra kunder som inte får detta stöd. Det är grönsaksodlare som inte har någon annan stödberättigad gröda. Med tanke på att dessa ofta är mindre produc- ter så räknar vi med att ge en viss pris- reduktion för dem under 2006.

E-kontoret innebär en stor kost- nadsbesparing för KRAV, därför höjs rabatten för dig som använder e-kon- toret. Kommer produktionsuppgifter- na in före den 28 februari blir priset 1 000 kr lägre. Nytt för 2006 är att KRAV också ger 300 kronors rabatt till de kunder som skickar in sina pro- duktionsuppgifter per post före den 15 mars. För KRAV underlättar det att få in uppgifterna tidigt, därför ska också det ge ett lägre pris.

Stöd för certifiering

Lantbrukare som odlar en ”stödb- rättigad gröda” kan få statligt stöd för KRAV-certifieringen. Exempel på sådan gröda är spannmål, oljeväxter, vall, proteingrödor, stärkelsepotatis, lin, hampa samt träda.

Varje företag kan få 2 000 kronor. Även ett arealstöd utgår, men hur stort

det blir beror på hur många som söker och tillgången till medel. I skrivande stund har Jordbruksverket ännu inte fått fram blanketterna för 2005, men du ska lämna dem till din länsstyrelse senast 31 januari 2006.

Kontakta länsstyrelsen för mer in- formation.

Kraftig sänkning av det rörliga priset!

Under 2006 sänks det rörliga priset ytterligare för KRAVs livsmedelskunder. Den sammanlagda sänkningen sedan 2004 blir fjorton procent och ju större volym du har, desto större blir sänkningen i kronor.

Sänkningen möjliggörs genom att de fasta priserna för lantbrukskunderna ökar. De direkta kostnaderna för certifieringen kommer på så sätt att täckas för fler kunder till KRAV. Därmed kommer subventionerna i kedjan från jord till bord att minska.

För försäljningsvärden av KRAV-godkända produkter under 10 miljoner kronor blir det rörliga priset 0,75 procent. Rabattrappan går sedan från 0,72 procent för värden mellan 10-15 miljoner kronor ned till 0,62 procent då värdet överskrider 320 miljoner

kronor. Det fasta priset är oförändrat. Liksom i år får du också rabatter när du använder e-kontoret för att ansöka om produktgodkännande (300 kronor) och för att redovisa dina försäljningsvärden (500 kronor).

För ansökan om produktgodkännande är grundpriset ett minimipris per ansökningstillfälle. Priset motsvarar maximalt två timmars arbete för certifieringen. Om tiden beräknas överstiga två timmar meddelas du att en timdebitering kommer att tas ut. Tänk därför på att ju mer komplett din ansökan är desto mindre tid går det åt för certifieringen.

En nyhet för KRAV-godkända ingredienser är att du nu även får rabatt när samma ingrediens byts ut i fler än en produkt.

Butik och restaurang

För KRAVs kunder inom butik blir priserna oförändrade. För restauranger och storhushåll finns en nyhet. I priset för ansökan om registrering av KRAV-godkända livsmedel ingår 10 livsmedel.

Om ni ansöker om registrering av fler än 10 livsmedel kommer ni att meddelas via e-post eller brev om uppskattad handläggningstid och pris.

annons

KRAVMÄRKET

SVERIGE

PORTO BETALT

Läs KRAVMÄRKET, KRAVs nyhetsbrev för konsumenter om ekologisk mat och miljö.

Beställ ett gratis provexemplar!

Namn: .....

Gatuadress: .....

Postnr, ort: .....

POSTA UTAN PORTO, FAXA TILL NUMMER 018-10 03 66
ELLER BESTÄLL VIA INTERNET: www.krav.se/konsument

KRAV

Svarspost
750 325 200
758 01 Uppsala

KRAV-aktuellt dec 05

Historisk händelse när KRAV annonserar

För första gången genomför KRAV en annonskampanj riktad till livsmedelsbranschen. I våras lät KRAV göra en undersökning där marknads- och produktchefer vid svenska livsmedelsföretag intervjuades. Det visade sig att de kände till mindre om vad KRAV-märkningen står för än den genomsnittliga konsumenten.

Annonskampanjen ska både ge kunskap och skapa nyfikenhet och intresse för möjligheten att profilera sig med hjälp av KRAV. Under hösten kommer 47 annonser att publiceras i branschtidningarna. Annonserna består av underbyggda påståenden som handlar om KRAV och ekologisk produktion. En annons lyfter till exempel fram hur välkänt KRAV-märket är. Den senaste undersökningen visar att 96 procent av konsumenterna känner igen det.

KRAV tar samtidigt också initiativ till möten med ett antal livsmedelsföretag. Undersökningen visade att flera företag gärna vill få kontakt med KRAV.

Statistik om miljöanpassning

Hur långt har Sveriges jordbruk och livsmedelsförädling kommit på väg mot miljöanpassning?

SCB håller på att utveckla en databas som bland annat ska visa hur stor del av omsättningen inom respektive sektor av Sveriges ekonomi som är miljöanpassad. Från KRAV vill SCB få siffror på förädlingens ean-koder för ekologiska produkter samt omsättningsandelen hos lantbruksföretagen. Uppgifter om det senare finns inte hos KRAV, men utvecklingen av en sådan databas skulle kunna göras inom det statistikprojekt som KRAV driver med stöd från Jordbruksverket.

Får KRAV medel för detta kommer du som är lantbrukskund nästa år att hitta nya frågor på e-kontoret om hur stor andel av omsättningen som avser ekologiska produkter. Även organisationsnumret behövs, och det kan underlätta ditt arbete med SCB:s blanketter för skördestatistik genom att fler förtryckta uppgifter kan komma med.

Du får gärna lämna synpunkter till elin.carlsson@krav.se

KRAV på bagerimässa

– Det finns fördomar inom bageribranschen mot KRAV-godkänt mjöl. Men nu har många fått upp ögonen för att det är bättre och kostar mindre än de trott.

Det säger Hans Huiskamp som för KRAVs räkning bemannade en monter på Bageri & konditorimässan i Älvsjö.

Med ekonomiskt stöd från Jordbruksverket deltog KRAV för att öka intresset för ekologiska råvaror.

Mässan är en träffpunkt för alla som direkt eller indirekt berörs av bakning och försäljning av bröd. Den hölls 29 september till 2 oktober och KRAV ställde ut tillsammans med Eco Trade. Montern var tidvis även be-

mannad med representanter från ICA och Coop. Bildspel visades också där några av KRAVs kunder presenterade sig och sina produkter och tjänster.

KRAV marknadsförde certifieringstjänsterna och lyfte fram möjligheten att ange KRAV-godkända ingredienser i en konventionell produkt.

– Man kan starta med mjölet och behöver då inte fundera så mycket på de andra ingredienserna. Det kan vara en bra inkörspport, säger Hans Huiskamp.

Ingrediens för ingrediens kan sedan bytas till dess man har en KRAV-godkänd produkt.

Tävlingen om bästa monter vanns av Saltå kvarn.

Prenumerera på KRAV-m@ilet!

Nyhetsbrevet via e-post för dig som vill veta vad som händer i den ekologiska världen.

KRAV-m@ilet är gratis.

Anmäl dig på www.krav.se!

Foto: Jakob Falckerby / KRAV

KRAV-medarbetare får tung internationell post

Johan Cejje, kvalitets- och miljöansvarig på KRAV, har valts in i styrelsen för IFOAM,* den världsomspännande organisationen för ekologisk produktion. Han kommer att verka för att den ekologiska rörelsen fokuserar på marknadsfrågorna under de närmaste åren.

Valet gjordes vid IFOAMs generalförsamling som hålls vart tredje år, denna gång i Adelaide, Australien. IFOAM har 750 medlemmar i 108 länder. Bland de svenska medlemmarna märks KRAV, Ekologiska lantbrukarna, Samodlarna i Sverige, Coop, Svenska Demeterförbundet, SLU, LRF och Grolink.

* International Federation of Organic Agriculture Movements

En halv dag som är helt grön

På ett möte med titeln ”En halv dag som är helt grön” kunde personal från restauranger och storhushåll låta sig inspireras av ekologiska producenter, kokkar, forskare och konsumentföreträdare. De fick lära sig hur deras restaurang kan bli KRAV-certifierad. De fick också bekanta sig med ekologisk mat som tillagats av elever från Burgårdens restaurangskola med hjälp av lagledaren för det vinnande kocklandslaget i Mat-OS 2004, Krister Dahl.

Mötet arrangerades av Konsument Göteborg, Agenda 21-samordningen i Göteborgs stad och Västra Götalandsregionens miljönämnd. En representant från KRAV deltog.

Det Goda Köket, mässa för konsumenter

På konsumentmässan Det Goda Köket som hölls 11 - 13 november i Älvsjö visades KRAV-godkända produkter upp på det Ekologiska Trendtorget. KRAV fanns också på plats för att svara på frågor och diskutera KRAV-märkt.

www.krav.se

KRAV-märket är känt av 96 procent av befolkningen och står för bra miljö, god djursorg, god hälsa och socialt ansvar. Märket finns på närmare 4 000 ekologiska matvaror, kontrollerade och godkända av KRAV. Märket visar att varan är producerad enligt KRAVs regler, utan kemiska bekämpningsmedel, konstgödsel, GMO eller onaturliga tillsatser.